

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक आयडीसी-२०२१/ प्र.क्र. ४२४ /उ-१४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२.
दिनांक :- ०२ डिसेंबर, २०२१.

प्रस्तावना:-

उद्योग विभागाच्या अखत्यारीतील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाशी संबंधित विविध विषयासंदर्भात मोठ्या प्रमाणात वेगवेगळ्या न्यायालयात याचिका/ खटले दाखल होत असतात. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून करण्यात येणारे भूसंपादन /भूखंडवाटप तसेच महामंडळाच्या अधिकारी/ कर्मचारी यांच्या सेवा विषयक बाबीसंदर्भात मा. उच्च न्यायालय/ सर्वोच्च न्यायालय/ महाराष्ट्र प्रशासकीय प्राधिकरण (MAT) येथे याचिका / मूळ अर्ज दाखल होतात. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत भूखंड वाटप/ महामंडळाचे अधिकारी /कर्मचारी यांच्या सेवाविषयक बाबी ह्या महामंडळाच्या स्तरावर हाताळल्या जातात.बऱ्याच प्रकरणांमध्ये महाराष्ट्र शासनाच्या वतीने उद्योग विभागाच्या सचिवांना By Default प्रतिवादी करण्यात येते. वास्तविकतः अशा प्रकरणांमध्ये राज्य शासनाशी निगडित कोणतीही थेट बाब अंतर्भूत नसते. मात्र, राज्य शासनाच्या उद्योग विभागाचे प्रशासकीय प्रमुख म्हणून सचिव (उद्योग) यांना प्रतिवादी केले जाते. काही न्यायालयीन प्रकरणांमध्ये महामंडळाकडून वेळेवर शपथपत्र दाखल न होणे, राज्य शासनाच्यावतीने प्राधिकृत करून देखील मा. न्यायालयामध्ये शासनाची बाजू सुयोग्यरित्या न मांडणे, शासनाचे धोरण / उद्दिष्टांशी विसंगत प्रतिज्ञापत्र दाखल करणे; तसेच न्यायालयामध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे जबाबदार अधिकारी यांच्या स्तरावर प्रतिज्ञापत्र दाखल न करता कनिष्ठ कर्मचाऱ्यांकडून शपथपत्र दाखल करणे, सुनावणीसाठी जबाबदार अधिकारी उपस्थित न राहणे, राज्य शासनाशी सुयोग्य समन्वय न राखणे इत्यादी बाबी शासनाच्या निदर्शनास आल्या आहेत. काही प्रकरणांमध्ये मा. न्यायालयाने शासनावर तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. तसेच दंड वसुलीचे आदेश देखील दिले आहेत. या सर्व बाबींचा सर्वंकष विचार करून अशा न्यायालयीन प्रकरणी करावयाच्या कार्यवाहीबाबत महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळास सुयोग्य निर्देश देण्याची बाब राज्य शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

- १) शासनाच्या वतीने महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांना प्राधिकृत केल्यानंतर मा. सर्वोच्च /मा. उच्च न्यायालयात संबंधित उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मऔविम यांच्या स्वाक्षरीने प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यात यावे. सुनावणीसाठी गरजेनुसार उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी/ महाव्यवस्थापक (भूसंपादन)/ संबंधित प्रादेशिक अधिकारी यासारखे जबाबदार अधिकारी यांनी मा. सर्वोच्च / मा.उच्च न्यायालयात उपस्थित रहावे. तसेच महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे सॉलिसिटर, सहायक सरकारी वकील यांच्या न्यायालयीन सुनावणीसाठी उपस्थितीबाबत सुयोग्य समन्वय ठेवावा.
- २) मा. सर्वोच्च / मा. उच्च न्यायालयामध्ये राज्य शासनाच्या प्रचलित अथवा तत्कालीन धोरणांशी सुसंगत असे प्रतिज्ञापत्र दाखल करण्यात यावे. प्रतिज्ञापत्र दाखल करतांना राज्य शासनाच्या विरोधात अथवा संदिग्ध भूमिका महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने घेऊ नये. एखाद्या मुद्यावर राज्य शासनाचे स्पष्टीकरण आवश्यक असल्यास तसे प्राप्त करून घ्यावे.

- ३) भूसंपादनाशी संबंधित प्रकरणांमध्ये मा. सक्षम न्यायालयाचे आदेश विचारात घेऊन आवश्यकतेनुसार संबंधित प्रकरणे प्राधान्याने उच्चाधिकार समितीसमोर सादर करण्याची दक्षता न्यायालयीन प्रकरणांबाबत घ्यावी.
- ४) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या विधी विभागाने राज्य शासन व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्यामध्ये सुयोग्य समन्वय साधावा. न्यायालयीन प्रकरणांचा आढावा घेऊन राज्य शासनास याबाबतचा दरमहा अहवाल सादर करावा.
- ५) मा. न्यायालयाच्या आदेशांची व मा. न्यायालयाने दिलेल्या विहित मुदतीत निश्चितपणे अंमलबजावणी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत मा. न्यायालयात अवमान याचिका दाखल होणार नाही याची दक्षता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या विधी विभागाने घ्यावी.
- ६) आवश्यकतेनुसार मा. न्यायालयात महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळासमवेत राज्य शासनाची बाजू भक्कमरित्या मांडण्यासाठी विशेष वकील किंवा महामंडळाच्या पॅनेलवरील वकिलांची सेवा घेण्यात यावी.
- ७) सुनावणी दरम्यान राज्य शासनाचे प्रतिज्ञापत्र सादर करण्यास मा. न्यायालयाने आदेश दिल्यास याबाबत त्याच दिवशी सुनावणीच्या अहवालासह शासनास अवगत करावे.
- ८) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने सर्व न्यायालयीन प्रकरणांबाबत विधी विभागाच्या अखत्यारीत ऑन लाईन कार्यप्रणाली तयार करावी. यामध्ये पुढील सुनावणी, सादर केलेले प्रतिज्ञापत्र, सुनावणीकरीता आवश्यक उपस्थित अधिकाऱ्यांची नावे, न्यायालयीन निकाल, याचिका स्विकृत/अस्विकृत इ.बाबींचा समावेश असावा. तसेच सुनावणीच्या एक दिवस (कार्यालयीन कामकाज दिन) Auto Reminder कार्यप्रणाली कार्यान्वित ठेवावी. तसेच ती वेळोवेळी अद्ययावत करावी.
- ९) सदर निर्देशांचे संबंधितांनी काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२११२०११६२९०७१४१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय देगांवकर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. मंत्री (सर्व) व मा. राज्यमंत्री (सर्व), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.

- ७) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा. अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ९) मा. सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १३) सर्व सह मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १४) सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १५) महाव्यवस्थापक (विधी), महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १६) सर्व प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- १७) निवडनस्ती (उद्योग-१४), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.